

## ՅԻՍՈՒՄԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՆՈՐԱԳԻՒՑ ԽՕՍՔԵՐԸ.

Լոնդոնում այս օրերս լոյս է տեսել մի փոքր գրքոյի որ խիստ հետաքրքրական է ամբողջ քրիստոնեայ աշխարհի համար։ Այդ գրքոյի մի ձեռագիր պապիրուսի հրատարակութիւն է, որ գրեւէ են Եգիպտոսում Գրենֆելլ և Գենտ գիտնականները և որը պարունակում է իւր մէջ Փրկչին վերագրած խօսքեր։ Այդ պապիրուսի երկու երեսի վերայ գրած են ութ խօսք, որոնցից չորրորդը և ութերորդը կտրուած ծայրերին գրած լինելով՝ անհնարին է եղել նոցա իմաստը վերականգնել, իսկ հինգերորդի մէջ մի քանի բառ պակաս է. մնացեալներն են՝

1. . . . «և այն ժամանակ պարզ կտեսնես, ինչպէս հանել շիւղը քո եղբոր աչքից»։

2. «Եիսուս ասում է. եթէ չէք պահում դիպի աշխարհը, (այս դարձուածքը յունարէն բնագրի մէջ շատ միմի է. անգլիներէն թարգմանիչը կարծում է, թէ այդ նշանակում է՝ հրաժարուել աշխարհից)։ Դուք բնաւ չէք գտնի Աստուծոյ Արքայութիւնը, և եթէ դուք չէք պահում շարժութիւնը, դուք չէք տեսնի Հօրը»։

3. «Եիսուս ասում է. ես կանգնած էի աշխարհի մէջ, և նոքա ինձ տեսան մարմնով, և ես դուայ բոլորին հարբած և ոչ ոքին նոցա մէջ չգտայ ես ծարաւի և Իմ հոգիս ցաւում է մարդկանց որդւոց համար, որովհետեւ նոքա կոյր են իւրեանց սրտերով»։

5. «Եիսուս ասում է. Ուր . . . և այնտեղ . . . մէկը, ես նորա հետ եմ։ Բարձրացրու քարը և դու կգտնես ինձ, ձեռքիւր ծառը և ես այնտեղ եմ գտնուում»։

6. «Եիսուս ասում է. Մարգարէն չի ընդունուում իւր հայրենիքում, ինչպէս և բժիշկը չի կարող բժշկել նոցա, որոնք նորան ծանաչում են»։

7. «Եիսուս ասում է. Քաղաքը, որ շինուած է բարձր բլուրի գագաթի վերայ և հաստատուած, չի կարող ընկնել կամ ծածկուած լինել»։

Սոցանից երևում է, որ մի քանիսը այս խօսքերից համեմատ են աւետարանի խօսքերին, իսկ միւսները միանգամայն նոր են։

Գիտնական հրատարակիչների ենթադրութեամբ գտնուած ձեռագիրը երկրորդ դարի վերջերին գրած պէտք է լինի և Քրիստոսի խօսքերի մի անյայտ ժողովածուի մի մասն է կազմում։

Գրքոյից հրատարակուած է երկու տեսակի մէկը լատինական և միւսը յունական տառերով. դորան կցած է և անգլիներէն թարգմանութիւնը շատ կարեւոր ծանօթութիւններով։

## ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿՈՆ.

ԿԱԹՈՒԿ ԵԿԵՂԵՑԻ.

Սրբազան կարգը կարդիկ եկեղեցու մէջ. — Մեղանից իւրաքանչիւրը կարդալով այս վերնագիրը պիտի մտածի. ի՞նչ կարգ. եթէ մարդը սուրբ և առաքինի կեանք է ունեցել, չի խնայել ոչինչ եկեղեցու քրիստոնէութեան համար, կամ չարաբուել ու մահ է ընդունել Յիսուսի անուան համար, նա արդէն սուրբ է։ Աթոռիկ եկեղեցին գործին այնպէս չի նայում. նա սրբացման գործի համար որոշ կանոններ է դրել, գրագրական յայտնի արարողութիւններ սահմանել, թղթեր ու քննութիւններ, որոնք պիտի վաւերացուին կնիքներով ու մարկաններով և պիտի վճարուին որոշեալ գումարներ, նայելով թէ թուղթը ինչ կարեւորութիւն ունի։ Ուրեմն մարդուն սրբոց կարգը մտնելու համար անհրաժեշտ է մի պատկանելի գումար առ նուազն 2,000,000 ֆրանկ, Այն ոսկին, որը նա գուցէ արհամարհել է կենդանութեան ժամանակ, նրան սրբոց կարգը դասելու ամենաւաղան պայմանն է հանդիսանում։ Սրբացման գործի համար 500 ոսկի պէտք է վճարել Վատիկանին, 1000 ոսկի հանդիսակատարութեան համար, բոլոր բարձրաստիճան հոգևորականները իրենց բաժինը պիտի ստանան առատութեամբ, բայց այդ շատ չնչին բան է. գլխաւոր ծախսը „Promotore delle fede“-ի վերայ է գնում։ Դա մի տիտղոս է, որ տրուում է այն անձանց, որոնց պաշտօնն է հաւաքել և ի լոյս ընծայել սրբացուի վարքին ու առաքնութեան վերայ ստուեր ձգող իրողութիւններ, Դրանց Իտալացիք անուանում են. «Դեի փաստաբաններ», իսկ եկեղեցին կոչում է «հաւատոյ դատախազներ»։ Ոչ միայն այդ promotore-ները առատ վարձատրուում են, այլ և նոցա օգնականներն ու ծառաները, Սրբացման գործը շատ ծանր է յառաջ գնում և իւրաքանչիւր քայլ միայն փողի ուժով է կատարուում։ Շատ անգամ պատահում է, որ թեմը կամ հասարակութիւնը, որ աշխատում էր այս կամ այն անձի սրբացման համար, ընդհատուած է նուիրատուութիւնը. այն ժամանակ նոցա կանդիտատի թղթերի վերայ գրուում է „adhuc dormiunt“ մինչև այժմ քնում է»։ Ոչ միայն ընտանիքներ, այլ և հասարակութիւններ և թեմեր նիւթապէս քայքայւում են, մինչև որ իրենց ընտրեալին սրբոց կարգն են հասցնում։

Վատիկանի օրէնսդրքում մանրամասն որոշուած է սրբացման գործունէութեան կարգը. Երբ մի թեմում մեռնում է առաքինի անձն, և ժողովուրդը ընտրում է նրան իրենց համար սրբացուի թեմի եպիսկոպոսը հոգևորականներից ժողով է կազմում և քննում են հանգուցեալի անցեալը.